

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	Raadsinformatiebrief nr. 77 Gebiedsovereenkomst Gouwe Wiericke
Registratienummer	Z-16-38131 / RI-16-00408
Datum	20 september 2016
Aan	De leden van de gemeenteraad
Van	Het college van Burgemeester en Wethouders
Portefeuillehouder	Jan Leendert van den Heuvel
Bijlage	Samenvatting Programmabouwstenen Bodegraven-Reeuwijk

Op 1 juni 2016 bent u tijdens een raadsvergadering op de hoogte gebracht van de voorbereiding van de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke 2016-2021. Inzet van deze overeenkomst is de voortzetting van de regionale samenwerking voor het veenweidegebied in de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan:

- structuurverbetering en innovatieafspraken voor de melkveehouderij in onze regio
- realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen ecologische hoofdstructuur)
- versterking van de recreatieve hoofdstructuur in het Groene Hart in Zuid-Holland en
- een verkenning van langetermijneffecten van bodemdaling in het veenweidegebied

De voorbereiding van de overeenkomst is in de eerste helft van 2016 afgerond en de bijbehorende documenten zijn vervolgens door het Programmabureau Veenweiden ter besluitvorming binnen de betrokken overheden aangeboden. Onderstaand worden de hoofddoelen, de samenwerkingsstructuur en het financiële kader van de overeenkomst toegelicht.

Focus en bouwstenen van de gebiedsovereenkomst

De gebiedsovereenkomst bestaat uit een formeel document en een drietal uitvoeringsprogramma's, waarmee betrokken partijen hun toekomstige samenwerking vorm willen geven. Het formele document is vooral op bestuurlijk-organisatorische en ambtelijk-organisatorische werkafspraken gericht, terwijl de inhoudelijke ambities in een drietal uitvoeringsprogramma's is omschreven voor de beleidsterreinen landbouw, natuur en recreatie.

Inzet van de "Agenda Landbouw Gouwe Wiericke - Krimpenerwaard" is op de eerste plaats de stimulering van een vitale en toekomstbestendige grondgebonden melkveehouderij. Als gevolg hiervan zal het bijbehorende investeringsprogramma sterk worden gericht op:

- duurzame landbouw- en energietechnieken op individuele boerenbedrijven
- structuurversterking van de landbouw rond het Natuurnetwerk Nederland
- nieuwe vormen van bedrijfsvoeringen (zie het project "Bewust Boeren") en
- het grootste project voor een duurzaam bodem- en water beheer door onderwaterdrainage in Nederland (zie het project Proeftuin Lange Ruige Weide).

Voor de beleidsterreinen natuur en recreatie ebstaat de verwachting, dat de investeringen vooral op landelijk- en regionaal relevante projecten gericht zullen zijn. Daarbij moet worden gedacht aan:

- de versterking van regio-iconen als het Reeuwijkse Hout en de Wierickerschans
- uitbouw van het toervaartnetwerk
- lokale bouwstenen van het "Natuurnetwerk Nederland" en
- uitbouw van de struinnatuur door de toekomstige natuurgebieden.

Realisatie van deze projecten wordt mogelijk gemaakt door investeringen uit het regionale bedrijfsleven, eigen bijdragen van betrokken gemeenten en waterbeheerders en cofinanciering vanuit provinciale resp. Europese subsidieregelingen. In dit kader is door de gemeente voor de beleidsvelden landbouw en recreatie voorzien in een jaarlijkse eigen bijdrage van elk € 50.000. De verwachting

bestaat dat met deze eigen bijdrage in de periode tot 2021 binnen onze gemeente een flink impuls aan duurzame landbouw- en recreatie-investeringen kan worden gegeven. Daarbij kan een beroep worden gedaan op provinciale cofinanciering in een omvang van krap € 0,5 mln. voor recreatie-initiatieven en bijdragen voor landbouwprojecten in een omvang van € 0,5 - 1 mln. (m.n. via tenderprocedures voor het Plattelandsontwikkelingsprogramma).

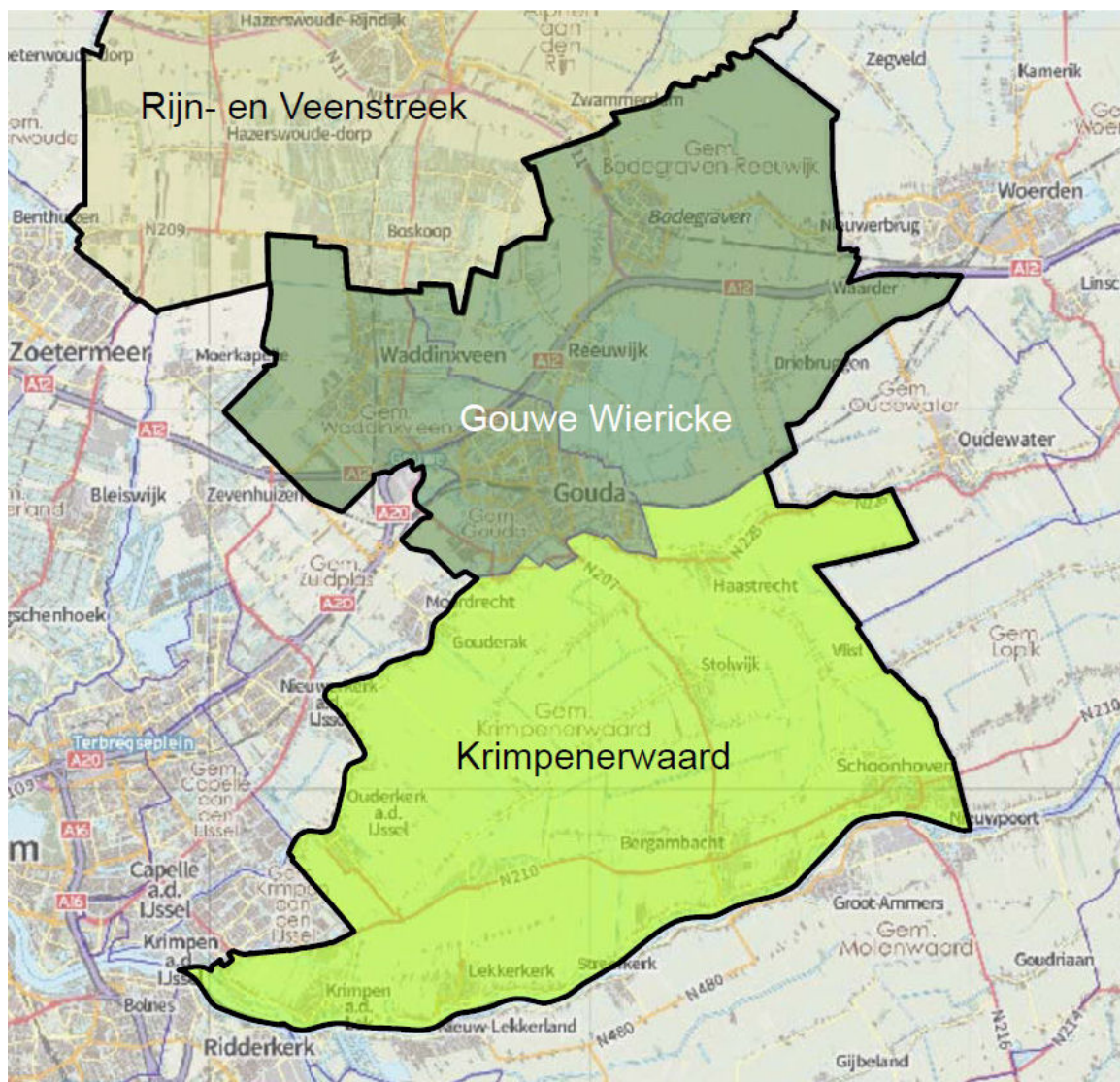

Fig. 1: Overzichtkaart veenweidegebieden Gouwe Wiericke - Krimpenervaard

Inzet van de betrokken partijen is een integrale aanpak van de beleidsvelden als landbouw, natuur en duurzaamheid zodat de beperkte middelen een zo groot mogelijk effect genereren. Eerste projectvoorstellen zoals voor het project Lange Ruige Weide fungeren daarbij als pilot-projecten, en gezien eerste reacties op dergelijke projecten wordt verondersteld, dat zij een duidelijk aantoonbaar vliegwieleffect zullen hebben.

Het organisatorisch kader en de speerpunten van de beoogde samenwerking zijn samengevat in onderstaand schema. In aanvulling hierop kan nog worden vermeld, dat de regionale samenwerking in tegenstelling tot het vorige programma niet door de provincie Zuid-Holland wordt getrokken maar door de regiogemeenten zelf. Daarbij leveren de gemeenten zelf de voorzitter van de stuurgroep en maken zij onderling ook afspraken over de portefeuilleverdeling voor de programmalijnen en projecten. Daarnaast is de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ambtelijk verantwoordelijk voor de ondersteuning van de Agenda Landbouw en participeert zijn intensief in projectteams voor het natuurnetwerk en enkele (water)recreatieprojecten.

GEBIEDSPROGRAMMA VEENWEIDEN GOUWE WIERICKE 2016 - 2021

(Stuurgroep Gouwe Wiericke - voorzitter: Christiaan van der Kamp)

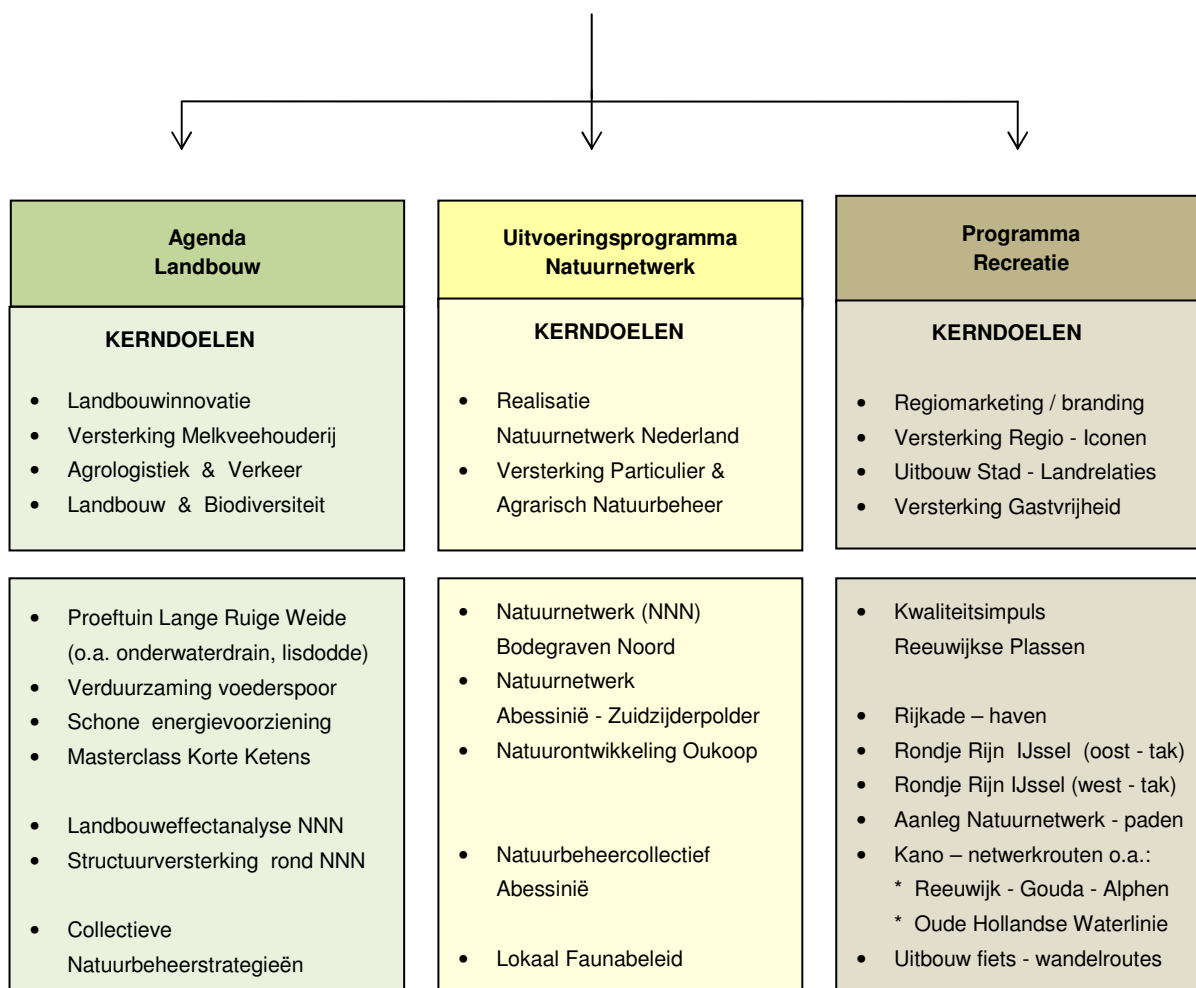

Fig. 2: Hoofddoelen en gemeentelijke projecten Gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke 2016 - 2021

	GOUWE WIERICKE KRIMPENERWAARD RAMING 2016 -2021	(GERAAMDE) BIJDRAGEN PROVINCIE	GERAAMDE BIJDRAGE REGIO / DERDEN
Landbouw	€ 7,0 mln.	€ 3,5 mln.	€ 3,3 mln.
Natuur	€ 18,2 mln.	€ 16,3 mln.	€ 1,9 mln.
Recreatie	ca. € 6,0 mln.	ca. € 2,0 mln.	ca. € 2,0 mln.

Fig. 3: Voorlopig financieel kader Veenweideprogramma

Financieel kader

Na de presentatie in de gemeenteraad op 1 juni heeft begin jullie afstemming plaatsgevonden met Gedeputeerde Han Weber van de provincie Zuid-Holland. Gebleken is dat provincie en gemeenten beiden van mening zijn, dat de uitgewerkte programma's een goede basis vormen voor een integrale aanpak van landbouw-, natuur- en recreatieontwikkelingen in het veenweidegebied. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over het financiële kader voor de uitvoering. Deze houden in dat de veenweideregio's Gouwe Wiericke en de Krimpenerwaard kunnen rekenen op:

- ondersteuning van de Agenda Landbouw door bijdragen vanuit het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP3, waarbij de provincie zich garant stelt voor een dekking van een minimale cofinanciering in een omvang van € 1,8 mln.
- dekking van de investeringsbudgetten voor het Natuurnetwerk Nederland conform de afspraken tussen de provincie, rijksoverheid en waterbeheerders en
- een bijdrage van € 2,0 mln. voor de uitvoering van projecten uit het Programma Recreatie vanuit het provinciale Uitvoeringsprogramma Groen (UPG).

Vorenstaande financieringsafspraken bieden zicht op uitvoering van vrijwel alle binnen Bodegraven-Reeuwijk gelegen projecten uit de gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke. Enige uitzondering vormt de westelijke tak van het Rondje Rijn IJssel. Voor dit project zal in de periode 2016 - 2017 een nadere tracétoets plaatsvinden. Deze moet inzicht bieden in de planologische haalbaarheid (2016) en de technische en financiële haalbaarheid van dit project (2017). Pas daarna kan worden bepaald op welke manier dit project gerealiseerd kan worden en of daarvoor mogelijk ook een beroep gedaan kan worden op elders "vrij vallende middelen" (zie ook de geplande "midterm review" van de provincie Zuid-Holland voor het Uitvoeringsprogramma Groen, die voor eind 2018 is voorzien).

Vervolg

Rekening houdend met de hiervoor beschreven financieringsafspraken heeft het Programmabureau Veenweiden in de maand jullie het definitieve voorstel voor de "Gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke 2016 - 2021" afgerond. De stukken zijn vervolgens aangeboden ter behandeling en besluitvorming in de dagelijkse en/of algemene besturen van de betrokken organisaties en instanties. Inzet is een afronding van de besluitvorming tot oktober/november 2016, zodat de gebiedsovereenkomst mogelijk nog in november 2016 getekend kan worden.

Ondertekening van de overeenkomst komt neer op uitvoering van eerder afgesproken beleidsambities op het vlak van landbouw en recreatie en op medewerking aan de procesvoortgang voor het Natuurnetwerk Nederland in onze gemeente. Gezien de doelen en kansen die de overeenkomst biedt is het college voornemens, de overeenkomst te tekenen.

De overeenkomst brengt voor de gemeente geen nieuwe organisatorische of financiële verplichtingen met zich mee, maar moet worden gezien als een bestuurlijke inspanningsverklaring gericht op een versterking van de regionale samenwerking voor het landelijke gebied. Daarnaast verwerven de betrokken gemeenten bestuurlijk een sterkere sturingspositie voor relevante regionale ontwikkelingskwesties zoals het Natuurnetwerk Nederland.

Ondertekening van de overeenkomst biedt voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk goede mogelijkheden algemene beleidsambities uit het collegeakkoord in concrete, uitvoerbare projecten te vertalen. Goede voorbeelden hiervan zijn:

- realisatie van de oost-tak van het Rondje Rijn IJssel
- aanleg van de passantenhaven Rijkade, die in het rondje een bijzondere rol vervult
- voorbereiding van het grootste Nederlandse project op het vlak van duurzaam bodem- en waterbeheer in het veenweidegebied in de polder Lange Ruige Weide en
- een flink aantal innovatieprojecten op het vlak van duurzame landbouwtechnieken, agrologistiek, veenweideteelten en biodiversiteit op boerenbedrijven, waarmee binnen de bestaande programma's mogelijk € 0,5 - 1,0 mln. aan provinciale cofinanciering gegenereerd kan worden.

Uitwerking van de gebiedsovereenkomst heeft plaatsgevonden in nauw overleg met ons college.

Inhoud en strekking geven ons derhalve geen aanleiding tot amendementen. Conform toezegging aan de raad van 1 juni jl. ontvangt u bij deze het definitieve voorstel voor de gebiedsovereenkomst, zodat u van de inhoud van betreffende documenten kennis kunt nemen. Indien gewenst kan het voorstel in

de commissie Ruimte nader worden besproken en kan worden verkend of aan de kant van uw raad behoefte bestaat aan een formele gemeentelijke reactie op de overeenkomst.

Voor eventuele vragen met betrekking tot de inhoud van de raadsinformatiebrief verzoeken wij u contact met ons op te nemen via de griffie.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Bodegraven-Reeuwijk,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. J.G. de Jager

mr. C. van der Kamp

Bijlage 1 Samenvatting Programmabouwstenen Bodegraven-Reeuwijk

Agenda Landbouw Gouwe Wiericke - Krimpenerwaard

Met betrekking tot dit uitvoeringsprogramma is u al op 1 juni jl. medegedeeld, dat de agenda op een viertal speerpunten is gericht, te weten: landbouwinnovatie, structuurversterking, agrologistiek en biodiversiteit in het boerenbedrijf. Betrokken partijen gaan ervan uit dat met dit programma een budget gemoeid is van € 7 mln. Dit bedrag dient voor het grootste deel door investeringen uit de landbouwsector en bijdragen uit het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP3 gedekt te worden.

Uitvoering van de agenda ligt in handen van ondernemerscollectieven, kenniscentra en individuele bedrijven; e.e.a. ondersteund door de gemeenten Krimpenerwaard resp. Bodegraven-Reeuwijk en het programmabureau Veenweiden. Onderstaand overzicht biedt inzicht in het voorlopige programma zoals dit rond het zomerreces met de provincie is afgestemd. De definitieve versie van de Agenda Landbouw zal eind oktober beschikbaar zijn.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Structuuronderzoek & Landbouweffectanalyse NNN	•	•				
Structuurversterking rond NNN		•	•			
Proeftuin Kadelanden / Bodegraven Noord			•	•	•	
Proeftuin Lange Weide (o.a. onderwaterdrain/veenweideteelt)	•	•	•			
Proeftuin Zegveldse Zoom (o.a. Off Grid - boerderij)	•	•	•			
Proeftuin Reeuwijk - Bloemendaal			•	•	•	•
Verduurzaming voederketen (o.a. Gekiemde Granen)	•	•	•	•	•	•
Decentraaal Energiemanagement		•	•	•	•	•
Masterclass "Korte Ketens"	•	•	•			
Knelpuntenanalyse Kernen & Boerderijlinten	•	•				
Knelpuntensanering			•	•	•	•
Beheercollectief Oude Hollandse Waterlinie	•	•				
Beheerstrategie Kadelanden		•				
Monitoring Boerennatuur		•			•	
GroenBlauwe Diensten & Weidevogelbeheer		•	•	•	•	•

Fig. 3: Voorlopige programmering Agenda Landbouw

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Natuurnetwerk Oukoop	•	•				
Natuurnetwerk "Abessinië - Zuidzijderpolder"			•	•	•	
Natuurnetwerk "Meije - Oude Rijn"				•	•	•
Collectief Natuurbeheer		•	•	•	•	•

Fig. 4: Voorlopige programmering Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het meest gevorderd is - zoals begin juni al is aangegeven - de uitwerking van het deelprogramma natuur. Voor de afzonderlijke bouwstenen van dit programma heeft in de eerste helft van 2016 een globale verkenning van inrichtingsopties plaatsgevonden. Aan de hand daarvan zijn de investeringskosten per project geconcretiseerd en is tevens een nieuwe programmabegroting opgesteld. De bijbehorende berekeningen laten zien, dat voor de NNN-projecten in Bodegraven-Reeuwijk rekening wordt gehouden met een investeringsbudget van ruim € 18,2 mln. (inclusief reserveringen voor onvoorziene uitgaven, BTW etc.). Dat bedrag zal uit middelen van Rijk, provincie en waterbeheerders worden gedekt.

Realisatie van de natuurontwikkeling ligt in handen van het Programmabureau Veenweiden van de provincie Zuid-Holland en van individuele projectgroepen, die rond de afzonderlijke inrichtingsopgaven zijn geformeerd. Per project is door het programmabureau een projectleider aangewezen, die de aanpak en uitvoering afstemt met een bestuurlijk portefeuillehouder uit de regio Gouwe Wiericke (in Bodegraven-Reeuwijk wethouder van den Heuvel) en met een ambtelijke projectgroep.

De gemeente participeert in deze deelprojectgroepen en - waar nodig - draagt zij zorg voor aanvullende projectinformatie, die voor een gedegen belangenafweging vereist is. Hiertoe behoort o.a. een milieueffectrapportage omtrent het Natuurnetwerk Nederland in onze gemeente, maar tevens een landbouweffectanalyse aan de hand waarvan een gedegen belangenafweging tussen de landbouwfunctie en natuurfunctie kan plaatsvinden.

Programma Recreatie Groene Hart Zuid-Holland

De derde belangrijke bouwsteen voor de gebiedsovereenkomst is het deelprogramma recreatie. Ook dit programma is in het voorjaar van 2016 geactualiseerd; e.e.a. onder leiding van de gemeente Krimpenerwaard. Het programma is gericht op 3 speerpunten (regio-iconen, stad-land verbindingen en gastvrijheid), waaronder een klein aantal projecten dat samen met de regiopartners zullen worden uitgevoerd, een aantal projecten dat in coöperatie met de Groenalliantie gestalte zal krijgen en projecten waarin de gemeenten samen met lokale ondernemers optrekt (zie het project Passentenhaven Rijnkade). Dekking van de projecten in Bodegraven-Reeuwijk bestaat derhalve ook uit:

- bijdragen van ondernemers
- bijdragen uit het provinciale Uitvoeringsprogramma Groen (UPG)
- bijdrage gemeente vanuit het budget Gouwe Wiericke; e.e.a. conform Kadernota 2017
- het krediet Rondje Rijn IJssel
- het reguliere budget Recreatie & Toerisme en
- restanten van het voormalige programma Vitaal Platteland (regio Midden-Holland)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Herstel Oude Dorpenroute	•					
Rijnkadehaven / Rondje Rijn IJssel (oost-tak)	•	•				
Erfgoedlijnen “Limes”, “Historische Steden”		•	•			
Kanonnetwerk “Reeuwijk - Gouda - Alphen”		•	•			
Kanonnetwerk “Oude Hollands Waterlinie”		•	•			
Kwaliteitsimpuls Reeuwijkse Plassen		•	•	•	•	
Natuurnetwerkroute “Abessinië - Oude Rijn”			•	•	•	
Natuurnetwerkroute “Meije - Oude Rijn”				•	•	•
Rondje Rijn IJssel (west-tak)		•	•	•	•	•

Fig. 5: Voorlopige programmering Programma Recreatie

Rekening houdend met het vorenstaande mag worden gesteld, dat alle in figuur 5 genoemde projecten in Bodegraven-Reeuwijk gedekt en realiseerbaar zijn met uitzondering van de westelijke tak van het Rondje Rijn IJssel. Voor dit project zal in de periode 2016 - 2017 een nadere tracétoets plaatsvinden. Deze moet inzicht bieden in de planologische haalbaarheid (2016) en de technische en financiële haalbaarheid van dit project (2017).

Pas daarna kan worden bepaald op welke manier dit project gerealiseerd kan worden en of daarvoor mogelijk ook een beroep gedaan kan worden op elders “vrij vallende middelen” (zie ook de geplande “midterm review” van de provincie Zuid-Holland voor middelen het provinciale Uitvoeringsprogramma Groen, die voor eind 2018 is voorzien).